

riia «Yurydychni nauky», no. 4 (2023): 53-59.
DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.4/07>

Tymoshenko, M. V. "Mizhnarodna torhivlia yak faktor staloho rozvytku krainy" [International Trade as a Factor of Sustainable Development of the Country]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 39 (2022).

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-29>

Valiavskiy, S. M. *Marketynh zakupivel* [Procurement Marketing]. Poltava: Natsionalnyi universytet «Poltavska politehnika imeni Yuriia Kondratiuka», 2021.

"Yaki faktory zabezpechuiut maksimalnu efektyvnist zakupivel v kompanii. Rezultaty hlobalnoho doslidzhenia 400 orhanizatsii" [What Factors Ensure Maximum Procurement Efficiency in a Company? Results of a Global Study of 400 Organizations]. *House of Knowledge*. December 23, 2021. <https://k-house.in.ua/yaki-faktory-zabezpechuyut-maksimalnu-efektyvnist-zakupivel-v-kompaniyi-rezultaty-globalnogo-doslidzhennya-400-organizaczij/>

УДК 339.7

JEL: F33

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-6-52-59>

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ

©2025 ТРЕТЯК О. О.

УДК 339.7

JEL: F33

Третяк О. О. Еволюція методів оцінювання діяльності глобальних фінансових інститутів

Мета статті полягає в систематизації та критичному аналізі методологічних підходів до оцінювання впливу глобальних фінансових інститутів на економічну політику держав з урахуванням еволюції їх функцій та умов розвитку світового господарства. Дослідження базується на використанні історико-логічного аналізу для відтворення послідовності змін, порівняльно-історичного методу для зіставлення підходів різних періодів, а також на систематизації наукових джерел для обґрунтування ключових етапів еволюції. У результаті дослідження обґрунтовано концептуальну модель еволюції методологічних підходів, яка розкриває логіку та вектор переходу від парадигми прямого економічного ефекту до сучасної інтегративної парадигми. Систематизовано п'ять ключових етапів цієї еволюції. Перший – ранній етап, що охоплює 1950–1970-ті рр., де увага дослідників акцентується на макроекономічних ефектах. Другий етап – період структурних реформ з 1980 р. по 1990-ті рр., характеризується аналізом реформ і соціальною критикою. Третій етап – період доказової оцінки, який охоплює 2000 роки. Дослідження на цьому етапі відзначаються як «контрфактуальна революція». Четвертий етап – посткризовий період – з 2009 р. по 2019 р., особлива увага приділяється системним ризикам. П'ятий, сучасний етап, який розпочався з кризи пандемії «COVID-19». Дослідження в цей період орієнтовані на стійкість, нефінансові фактори (ESG) та інші сучасні виклики. Доведено, що кожна парадигма характеризується унікальним предметом оцінки та методичним інструментарієм. Обґрунтовано, що рушійними силами цієї трансформації були глобальні економічні кризи, зміна пріоритетів у діяльності самих глобальних фінансових інститутів та критика попередніх підходів з боку наукової спільноти. Перспективним напрямом подальших досліджень є формування нових підходів до синтезу доказів і розробки адаптивних індикаторів ефективності впливу глобальних фінансових інститутів з урахуванням сучасного багаторівневого характеру політичних та економічних трансформацій.

Ключові слова: глобальні фінансові інститути, методологія оцінки, еволюція методів, аналітична парадигма, економічна політика.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 17.

Третяк Олександр Олександрович – здобувач кафедри міжнародних економічних відносин, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: o.tretiak@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8784-7195>

UDC 339.7

JEL: F33

Tretiak O. O. Evolution of Evaluation Methods of Global Financial Institutions' Activities

The aim of the article is to systematize and critically analyze the methodological approaches to evaluating the impact of global financial institutions on the economic policies of countries, considering the evolution of their functions and the conditions for the development of the global economy. The research is based on the use of historical-logical analysis to reproduce the sequence of changes, a comparative-historical method to contrast approaches from different periods, as well as the systematization of scientific sources to substantiate the key stages of evolution. As a result of the research, a conceptual model of the evolution of methodological approaches has been developed, which reveals the logic and vector of transition from the paradigm of direct economic effect to the modern integrative paradigm. Five key stages of this evolution have been systematized. The first stage is the early stage, covering the 1950s to the 1970s, where researchers focus on macroeconomic effects. The second stage is the period of structural reforms from 1980 to the 1990s, characterized by the analysis of reforms and social criticism. The third stage is the period of evidence-based evaluation, which encompasses the 2000s. Research at this stage is noted as the «counterfactual revolution». The fourth stage is the post-crisis period from 2009 to 2019, with special attention given to systemic risks. The fifth, contemporary stage began with the crisis of the COVID-19 pandemic. Research during this period focuses on resilience, non-financial factors (ESG), and other modern challenges. It is proved that each paradigm is characterized by a unique subject of evaluation and methodological instruments. It is substantiated that the driving forces of this transformation were global economic crises, changes in the priorities of the global financial institutions themselves, and criticism of previous approaches from the

scientific community. A promising direction for further research is the formation of new approaches to synthesizing evidence and developing adaptive indicators of the efficiency of the impact of global financial institutions, taking into account the contemporary multi-level nature of political and economic transformations.

Keywords: global financial institutions, evaluation methodology, evolution of methods, analytical paradigm, economic policy.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 17.

Tretiak Oleksandr O. – Applicant of the Department of International Economic Relations, Vasyl Stus Donetsk National University (21 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: o.tretiak@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8784-7195>

Глобальні фінансові інститути, починаючи з повоєнного відновлення після Другої світової війни, відіграють ключову роль у світовій економіці та у формуванні економічної політики країн, особливо тих, які знаходяться у стані макроекономічної нестабільності чи структурної трансформації. В умовах зростаючої глобальної взаємозалежності та світових криз постає питання оцінювання ефективності таких інституцій на економічну політику держав. Отже, актуальним є дослідження еволюції методів оцінювання діяльності глобальних фінансових інститутів.

Оцінювання ефективності діяльності глобальних фінансових інститутів є предметом досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Значну увагу порушеній проблемі приділили такі дослідники як Мейсон С. Едвард, Ашер Е. Роберт [1], Бернард Шаденет і Джон А. Кінг-молодший [2], Джейсон Орінгер, Керол Велч [3] тощо.

Незважаючи на наявність великої кількості наукових публікацій, відчутною залишається потреба в систематизації методів оцінювання діяльності з урахуванням різних зовнішніх викликів та умов, притаманних певному періоду розвитку світової економіки.

Метою статті є систематизація та критичний аналіз методологічних підходів до оцінювання впливу глобальних фінансових інституцій на економічну політику держав з урахуванням еволюції їх функцій та умов розвитку світового господарства.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема історико-логічний аналіз, порівняльно-історичний метод, систематизація наукових джерел.

Глобальні фінансові інститути з моменту їхнього створення відіграють дедалі більшу роль у формуванні економічної політики держав, що пов'язано з впливом фінансових ресурсів, які надаються країнам для реалізації певних цілей, технічною підтримкою з боку інститутів, а також просуванням моделей економічного розвитку та стандартів державного управління. Надзвичайно важливим є оцінювання впливу глобальних фінансових інститутів, що вимагає не тільки констатації фактів взаємодії, але й глибокого розуміння при-

чинно-наслідкових зв'язків та наслідків для національних економік.

Питання оцінки впливу завжди було предметом дослідження багатьох учених та економістів, але слід зазначити еволюцію інструментарію, що дозволяє проаналізувати цей вплив з урахуванням реагування на зміни в глобальному економічному ландшафті, та трансформації, що відбувається в самих інститутах. Особливого значення набуває переосмислення методологічних підходів до оцінки їх діяльності під час глобальних криз.

На ранньому етапі досліджень, що охоплює період після Другої світової війни до 1970-х років, при аналізі діяльності глобальних фінансових інститутів основну увагу було приділено макроекономічному фокусу та аналізу інфраструктурних проєктів.

Одним із перших вагомих досліджень діяльності Світового банку та його ключових підрозділів цього періоду є праця С. Е. Мейсона, Е. Р. Ашера [1]. Автори, маючи повний доступ до внутрішньої документації, проаналізували етапи становлення Світового банку – від становлення у 1940-х роках, інтеграції дочірніх структур у період 1956–1966 років, до часу, коли наприкінці 1960-х він трансформувався в головне джерело фінансування розвитку та провідну базу досліджень викликів і досягнень близько 90 країн з низьким рівнем доходу. Питанню оцінки ефективності фінансового інституту присвячено четвертий розділ, де, окрім загальної оцінки, представлено кейси п'яти країн, а також проаналізовано вплив Світового банку на найбільш пріоритетні сектори, де фінансування було найактивнішим [1].

Бернард Шаденет і Джон А. Кінг-молодший також розглянули еволюцію концепції проєкту Світового банку цього періоду, зокрема, розширення сфери його діяльності Банку та зміну підходів до фінансування [2]. Особлива увага приділяється розгляду кейсів, в яких наводяться особливості реалізації проєктів, зокрема, кенійських доріг, розвитку сільських районів Африки, електроенергетики в Мексиці тощо [2].

У дослідженні, наведеному в «The Economic Evaluation of Projects», в редакції Девіда Дж. Девіса, аналізуються методології оцінок проєктів, які були використані Світовим банком у 1960-х і на початку 1970-х років. Методологічні підходи того часу ґрунтувалися на аналізі витрат і переваг, зокрема розрахунку внутрішньої норми прибутковості та використанні тіньових цін для врахування ринкових спотворень. Зазначена публікація відображає еволюцію існуючих підходів та їх адаптацію до нових викликів, наприклад необхідності врахування соціальних наслідків проєктів та потреба в підготовці кваліфікованих фахівців з оцінки [4].

Наступний етап, який можна виділити в дослідженнях, це період структурних реформ (1980–1990-ті рр.), який характеризується посиленням діяльності глобальних фінансових інститутів у відповідь на існуючі боргові кризи в країнах, що розвиваються, з одночасним розширенням умов кредитування. Відповідно, методологія оцінювання впливу повинна була враховувати не тільки макроекономічні показники, але й ефективність упровадження структурних реформ щодо приватизації, посилення лібералізації торгівлі та дерегуляції. Якщо на першому етапі діяльність глобальних фінансових інститутів була ще частково новою, і складно було виміряти її реальний довгостроковий вплив на розвиток окремої країни, то на другому етапі велика кількість досліджень, вимірюючи ефективність, доводила не завжди позитивні наслідки, тим самим піддаючи критиці таку діяльність.

Також спостерігається зростання уваги і до негативних соціальних наслідків програм структурної перебудови. Деякі публікації критикували МВФ за велику кількість умов, що робило програми громіздкими та неефективними. Наприклад, у статті Джейсона Орінгера та Керол Велч критикуються програми структурної перебудови, рекомендовані деяким країнам, через спричинення бідності, зростання нерівності та навіть шкідливий вплив на навколишнє середовище. Автори зазначають, що реалізовані за підтримки глобальних фінансових інститутів програми були засновані на короткостроковій моделі максимізації прибутку, яка не враховувала можливість негативних соціальних наслідків [3].

У публікації «Experience Under the IMF's Enhanced Structural Adjustment Facility (ESAF)» охарактеризовано комплексну оцінку МВФ програм Фонду структурної перебудови та Розширеного фонду структурної перебудови. Наведено порівняльний аналіз економічних показників країн – отримувачів допомоги до та після впровадження програм. Також важливим є вимірювання досяг-

нення кількісних показників, визначених цілями держав-учасниць [5].

При оцінці було проведено аналіз монетарних показників, зростання економіки, показники зміни ВВП тощо. Окрім цього, для оцінки ефективності проєктів вводиться поняття «індексу реформ», який систематизував інформацію щодо ступеня державного контролю над цінами, стану валютної системи, реформ у фінансовій сфері. Кількісна оцінка супроводжувалася якісною, проведено системний аналіз причин успіхів та невдач [5].

У дослідженнях Світового банку того часу використовуються подібні підходи, зокрема у звіті, присвяченому аналізу бідності та структурної перебудови в країнах Субсахарської Африки, проводиться макро-, мезо- та мікроаналіз (табл. 1).

У цілому Світовий банк використав сукупність кількісних та якісних методів для формування найбільш цілісної картини впливу програм структурної перебудови на рівень бідності.

Наступним етапом, що характеризується зміною підходів до оцінювання впливу глобальних фінансових інститутів, є початок 2000-х років і до світової кризи 2008 року. У 2002 р. було видано Керівні принципи МВФ щодо умов, які містять більш індивідуалістичний підхід до ситуації країни [7]. У цей період активно розвиваються підходи до оцінки впливу Світового банку з метою більш суворої перевірки ефективності проєктів, зокрема включення в методику контрфактора того, що сталося би без реалізації програми.

Серед найбільш вагомих досліджень цього періоду варто відзначити публікацію, присвячену методології оцінки проєктів розвитку на бідність [8]. У цьому керівництві до оцінки зазначається, що оцінювання вважається комплексним і ґрунтовним, якщо воно охоплює не лише моніторинг, а й аналіз безпосередньо процесу реалізації програми, співвідношення витрат і результатів, а також оцінку впливу. Кожен із цих компонентів має своє чітке призначення та відмінності. Наприклад, моніторинг дозволяє відстежувати хід реалізації програми та виявляти відхилення від запланованого курсу. Завдяки постійному зворотному зв'язку він забезпечує оперативне реагування на проблеми, що виникають у процесі впровадження [8].

Оцінка процесу фокусується на механізмах виконання програми та якості надання послуг. Оцінка витрат і ефективності, зокрема «витрати – результат» і «витрати – вигода», передбачає аналіз співвідношення фінансових і нефінансових ресурсів до отриманих результатів, а також оцінку альтернативного використання цих ресурсів [8].

Ієрархічна інформаційна модель для аналізу соціальних аспектів структурних реформ

Рівень	Предмет дослідження	Тип аналізу	Конструкції (моделі)	Джерела даних
Макро	Монетарна, фінансова та валютна політики	Макроекономічні моделі (RMSM, CGE, мультисекторальні)	– Національні рахунки. – Соціальні матриці. – Індекс споживчих цін. – Платіжний баланс. – Макроіндикатори	– Економічна, торгова та фінансова статистика. – Соціальна та демографічна статистика
Мезо	– Ринки. – Економіка та соціальна інфраструктура	Галузеві та інституційні дослідження	– Соціальні матриці. – Баланси фондів. – Галузеві кількісні показники. – Індекси цін	– Громадські опитування. – Індекси цін. – Виробнича статистика
Мікро	Індивідуальний та домогосподарський добробут	Моделювання та аналіз поведінки домогосподарств	– Профілі бідності. – Соціальні індикатори	– Домогосподарські обстеження. – Економічні обстеження. – Соціальні обстеження. – Антропометричні обстеження. – Демографічні обстеження

Джерело: побудовано за [6].

Оцінка впливу проводиться з метою з'ясування, чи призвела програма до очікуваних змін серед цільових груп – домогосподарств, окремих осіб або інституцій. Вона також дозволяє виявити побічні наслідки – як позитивні, так і негативні – для отримувачів допомоги. Особлива увага приділяється тому, наскільки ці зміни стосуються малозабезпечених верств населення та як впливають на рівень їх добробуту [8].

Прості підсумкові вимірювання, як зазначається в публікації, не дають вичерпної відповіді на ці питання, оскільки результати можуть бути зумовлені зовнішніми факторами, що не пов'язані з програмою. Щоб забезпечити аналітичну точність, важливо змодельовати так звану альтернативну гіпотетичну ситуацію контрфакторіал – тобто оцінити, що могло б відбутися в разі відсутності проекту. Для цього використовують контрольні групи – сукупності осіб, які не брали участі в програмі, і результати порівнюються з показниками експериментальної групи [8].

В основі оцінки впливу лежить принцип зіставлення з гіпотетичною альтернативною реальністю. Існує кілька способів наблизитись до її моделювання, які поділяються на експериментальні та квазіекспериментальні методи. Однак чітко відокремити ефекти втручання від інших факторів досить складно – через похибки вибірки, відмінності в базових характеристиках та інші спотворення.

Допоміжними можуть бути якісні методи оцінки, що передбачають участь бенефіціарів. Вони дозволяють побачити програму зсередини, зрозуміти цінність втручання для її учасників, а також краще інтерпретувати результати кількісного аналізу. Кожен із підходів має свої переваги й обмеження. Жоден не є універсальним, тому вибір методу оцінювання повинен здійснюватися з урахуванням контексту, цілей дослідження та ресурсів. Ретельне попереднє планування значно підвищує якість оцінки та дозволяє обрати найбільш ефективну стратегію її проведення [8].

У цілому, аналізований період, як зазначається, характеризувався майже експоненціальним зростанням оцінок впливу. Наприклад, у 2000 р. опубліковано приблизно 50 оцінок впливу [9].

Наступним етапом трансформації досліджень є період після кризи 2008 р. і до кризи, пов'язаної з пандемією COVID-19, коли спостерігалось посилення ролі глобальних фінансових інститутів на світову економіку, що відбувалося під впливом руйнуючих сил економічних криз. Також кількість підходів до оцінювання, як і в попередньому періоді, зростала в прогресії. До 2011 р. протягом одного року було опубліковано понад 500 досліджень у різних секторах, таких як сільське господарство, освіта, харчування та управління [9].

Варто зазначити, що зміна підходів до оцінювання була спричинена в першу чергу тим, що МВФ було запроваджено нові інструменти кредитування з більш гнучкими умовами, оскільки глобальна криза підкреслила взаємозалежність економік та обмеженість існуючих моделей оцінки. У зв'язку з цим увага приділяється поєднанню економічного аналізу з політичним і соціологічним з метою більш точного розуміння умов реалізації певних політик та їх наслідків. Також зросла зацікавленість щодо вивчення фінансової стабільності, системних ризиків.

Наступні трансформації в оцінюванні впливу фінансових інститутів можна простежити в період кризи пандемії COVID-19 і після неї (сучасний етап). Якщо в період кризи 2008 р. основна увага приділялась стабільності фінансових систем, то в період цієї кризи світове господарство потребувало швидкого реагування та спрямування фінансових ресурсів на системи охорони здоров'я та соціального захисту, а вже потім на стабілізацію економік. Відповідно, підходи до оцінки впливу змінились у бік аналізу ефективності екстреної допомоги.

У цілому, на початковому етапі кризи, основна увага дослідників була прикута до безпосередніх фінансових наслідків. У методології цього етапу використовували переважно кількісні методи та фіксували різкі падіння ключових індексів, намагалися встановити пряму кореляцію між реакцією фондових ринків та серйозністю спалаху пандемії в окремих країнах. Це був метод прямої оцінки впливу через аналіз високочастотних ринкових даних [10; 11].

Проте з розгортанням безпрецедентних заходів у відповідь з боку урядів та центральних банків фокус оцінки почав зміщуватися. Дослідники звернули увагу на системні аспекти та наголосили на необхідності скоординованої глобальної відповіді на фінансові кризи. Методологія аналізу розширилася від простої фіксації ринкових коливань до оцінки ефективності та наслідків масштабних фіскальних і монетарних стимулів [12].

Дайонг Чжан, Мін Ху, Цян Цзі у своїй статті провели статистичний аналіз впливу пандемії COVID-19 на ризики фондового ринку, внаслідок чого встановили, що глобальні ризики суттєво зросли, реакція ринків окремих країн прямо залежала від тяжкості спалаху пандемії на їхній території. Велика невизначеність та економічні втрати, спричинені вірусом, призвели до безпрецедентної волатильності та непередбачуваності фінансових ринків [13].

У подальшому з'явилося усвідомлення того, що пандемія спричинила не тимчасовий збій,

а прискорила довгострокові структурні трансформації. Дослідники почали досліджувати стійкі зміни в економіці. А. Кохлі, наприклад, зосередився на прискоренні цифрової трансформації фінансового сектора як на ключовому наслідку [14]. Інституційні звіти від McKinsey та Deloitte змістили аналітичну рамку в бік оцінки стійкості глобальних ланцюгів постачання та фундаментальних змін у поведінці споживачів [15; 16].

Т. Форстер, А. Е. Кентікеленіс, Г. Стаббс, А. П. Кінг у своєму дослідженні акцентують увагу на впливі програм структурної перебудови від МВФ на сферу охорони здоров'я країн, що розвиваються [17].

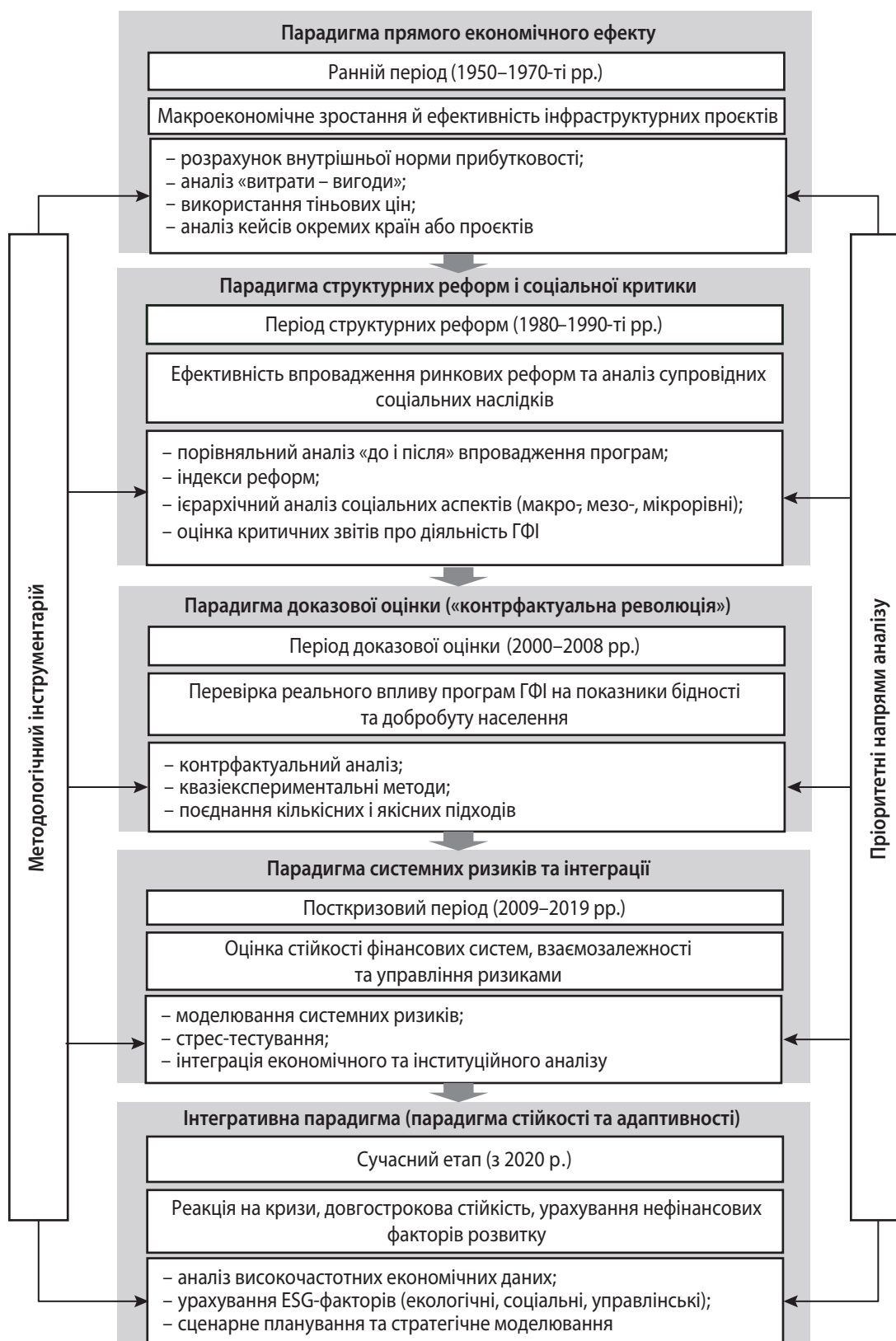
Однією зі значимих методологічних змін цього періоду стало включення нефінансових показників в оцінку економічного впливу. Пандемія висвітлювала важливість екологічних, соціальних та управлінських аспектів (ESG). Дослідження багатьох авторів доводять, що фактори ESG стали вирішальними для оцінки ризиків та можливостей. Таким чином, методологія збагатилася інструментами для оцінки стійкості та соціальної відповідальності.

Безумовно, сьогодні методологія оцінки вдосконалюється з урахуванням можливостей штучного інтелекту, аналізу великих даних і машинного навчання. З розширенням кількості наукових праць, які висвітлюють проблеми оцінювання впливу, з'явилася також проблема ефективної орієнтації у стрімкому потоці даних і прийнятті обґрунтованих і неупереджених політичних рішень. Політика не може формуватися лише на основі поодиноких досліджень, оскільки вони, як правило, не дають універсальних висновків, які були б придатні для різних ситуацій та моделей впровадження [9].

Ще однією проблемою в аналізованій сфері є надмірна концентрація на результатах впливу та масштабах ефекту, тоді як значення процесу впровадження часто недооцінюється. Хоча систематичні огляди надають цінну інформацію про ефективність політик, питання про дизайн і реальний процес реалізації залишаються в тіні. Водночас саме вони найбільше цікавлять розробників політик. Для повноцінного аналізу цих аспектів часто необхідне поєднання кількісних та якісних підходів [9].

На основі проведеного дослідження обґрунтовано концептуальну модель еволюції методологічних підходів до оцінки впливу глобальних фінансових інститутів, яка розкриває логіку та вектор переходу від парадигми прямого економічного ефекту до сучасної інтегративної парадигми (рис. 1).

На відміну від існуючих підходів, які переважно обмежуються хронологічним описом зміни

Рис. 1. Еволюція парадигм у методології оцінки впливу глобальних фінансових інститутів

окремих методів, запропонована модель розглядає цю еволюцію як системний процес послідовної зміни цілісних аналітичних парадигм.

Особливість наведеного підходу полягає в тому, що кожна парадигма характеризується не

лише унікальним набором методологічного інструментарію, але й власним ключовим предметом оцінки, що в сукупності визначає логіку переходу від простої кількісної оцінки до комплексного аналізу.

Представлена на рис. 1 модель наочно ілюструє, як відбувався послідовний перехід між парадигмами: від парадигми прямого економічного ефекту до парадигми структурних реформ і соціальної критики, а згодом, через парадигму доказової оцінки та парадигму системних ризиків – до сучасної інтегративної парадигми, що відображає зміну не лише інструментарію, але й самої філософії оцінювання.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження систематизовано еволюцію методологічних підходів до оцінки впливу глобальних фінансових інститутів. Показано, що цей розвиток не є лінійною зміною інструментарію, а являє собою послідовну зміну аналітичних парадигм, кожна з яких має свій предмет оцінки та набір методів. Така трансформація зумовлена глобальними кризами, зміною пріоритетів у діяльності глобальних фінансових інститутів та науковою критикою попередніх підходів. Разом із тим, охарактеризовано низку методологічних викликів, пов'язаних з надлишковим потоком даних, а також з розривом між аналітичними результатами та їх практичним застосуванням, що стимулює пошук нових підходів до синтезу доказів. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Mason S. E., Asher E. R. The World Bank since Bretton Woods: the origins, policies, operations, and impact of the International Bank for Reconstruction and Development and the other members of the World Bank Group. Washington, D. C. : The Brookings Institution, 1973. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/306851505231641661>
2. Chadenet B., King J. A. What is "A World Bank Project"? *IMF eLibrary*. 01.09.1972. URL: <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0009/003/article-A001-en.xml>
3. Oringer J., Welch C. Structural Adjustment Programs. *FPiF*. 01.04.1998. URL: https://fpif.org/structural_adjustment_programs/
4. The Economic Evaluation of Projects. Papers from a Curriculum Development Workshop / Edited by David G. Davies. Economic Development Institute of The World Bank. 1996. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/198261468764683530/pdf/multi-page.pdf>
5. Experience Under the IMF's Enhanced Structural Adjustment Facility. IMF policy development and review department. *Finance & Development*. 1997. P. 32–35. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1997/09/pdf/imf.pdf>
6. Husain I. Poverty and Structural Adjustment: The African Case. *The World Bank*. September 1993. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/517231468741855925/pdf/multi0page.pdf>

7. Guidelines on Conditionality. *International Monetary Fund*. URL: <https://www.imf.org/external/np/pdr/cond/2002/eng/guid/092302.htm>
8. Baker J. L. Evaluating the impact of development projects on poverty : a handbook for practitioners. Directions in development Washington, DC : World Bank. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/762341468278363048/evaluating-the-impact-of-development-projects-on-poverty-a-handbook-for-practitioners>
9. White H., Masset E. The rise of impact evaluations and challenges which CEDIL is to address. *Journal of Development Effectiveness*. 2018. Vol. 10. Iss. 4. P. 393–399. DOI: <https://doi.org/10.1080/19439342.2018.1539387>
10. Claes G. The European Central Bank in the COVID-19 crisis: Whatever it takes, within its mandate. *Policy Contribution*. 2020. Iss. 9. URL: https://www.bruegel.org/system/files/wp_attachments/PC-09-2020-final.pdf
11. Véron N. The COVID-19 financial crash: A preliminary analysis. *Bruegel Policy Contribution*. 2020. URL: <https://www.bruegel.org/wp-content/uploads/2020/04/PC-09-2020-English.pdf>
12. Goodell J. M. COVID-19 and finance: Agendas for future research. *Finance Research Letters*. 2020. Vol. 35. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101512>
13. Zhang D., Hu M., Ji Q. Financial markets under the global pandemic of COVID-19. *Finance Research Letters*. 2020. Vol. 36. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101528>
14. Kohli A. The accelerated digital transformation of finance in response to COVID-19. *Journal of Financial Transformation*. 2021. Vol. 52. P. 69–76.
15. COVID-19 and the consumer: A permanent shift to value. *McKinsey & Company*. 2020. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/retail/our-insights/the-consumer-sector-in-2020-and-beyond>
16. COVID-19: Managing supply chain risk and disruption. *Deloitte*. 2020. URL: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/about-deloitte/articles/covid-19/managing-supply-chain-risk-and-disruption.html>
17. Forster T., Kentikelenis A. E., Stubbs Th. H., King L. P. Globalization and health equity: The impact of structural adjustment programs on developing countries. *Social Science & Medicine*. 2020. Vol. 267. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.112496>

REFERENCES

- Baker, J. L. "Evaluating the impact of development projects on poverty : a handbook for practitioners". Directions in development Washington, DC : World Bank. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/762341468278363048/evaluating-the-impact-of-development-projects-on-poverty-a-handbook-for-practitioners>

"COVID-19 and the consumer: A permanent shift to value". *McKinsey & Company*. 2020. <https://www.mckinsey.com/industries/retail/our-insights/the-consumer-sector-in-2020-and-beyond>

"COVID-19: Managing supply chain risk and disruption". *Deloitte*. 2020. <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/about-deloitte/articles/covid-19/managing-supply-chain-risk-and-disruption.html>

Chadenet, B., and King, J. A. "What is "A World Bank Project"?" *IMF eLibrary*. September 01, 1972. <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0009/003/article-A001-en.xml>

Claeys, G. "The European Central Bank in the COVID-19 crisis: Whatever it takes, within its mandate". *Policy Contribution*. 2020. https://www.bruegel.org/system/files/wp_attachments/PC-09-2020-final.pdf

"Experience Under the IMF's Enhanced Structural Adjustment Facility. IMF policy development and review department". *Finance & Development*. 1997. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1997/09/pdf/imf.pdf>

Forster, T. et al. "Globalization and health equity: The impact of structural adjustment programs on developing countries". *Social Science & Medicine*, vol. 267 (2020). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.112496>

"Guidelines on Conditionality". *International Monetary Fund*. <https://www.imf.org/external/np/pdr/cond/2002/eng/guid/092302.htm>

Goodell, J. M. "COVID-19 and finance: Agendas for future research". *Finance Research Letters*, vol. 35 (2020). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101512>

Husain, I. "Poverty and Structural Adjustment: The African Case". *The World Bank*. September 1993. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/517231468741855925/pdf/multi0page.pdf>

Kohli, A. "The accelerated digital transformation of finance in response to COVID-19". *Journal of Financial Transformation*, vol. 52 (2021): 69-76.

Mason, S. E., and Asher, E. R. "The World Bank since Bretton Woods: the origins, policies, operations, and impact of the International Bank for Reconstruction and Development and the other members of the World Bank Group". Washington, D. C. : The Brookings Institution, 1973. <http://documents.worldbank.org/curated/en/306851505231641661>

Oringer, J., and Welch, C. "Structural Adjustment Programs". *FPIF*. April 01, 1998. https://fpif.org/structural_adjustment_programs/

"The Economic Evaluation of Projects. Papers from a Curriculum Development Workshop". *Economic Development Institute of The World Bank*. 1996. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/198261468764683530/pdf/multi-page.pdf>

Veron, N. "The COVID-19 financial crash: A preliminary analysis". *Bruegel Policy Contribution*. 2020. <https://www.bruegel.org/wp-content/uploads/2020/04/PC-09-2020-English.pdf>

White, H., and Masset, E. "The rise of impact evaluations and challenges which CEDIL is to address". *Journal of Development Effectiveness*, vol. 10, no. 4 (2018): 393-399. DOI: <https://doi.org/10.1080/19439342.2018.1539387>

Zhang, D., Hu, M., and Ji, Q. "Financial markets under the global pandemic of COVID-19". *Finance Research Letters*, vol. 36 (2020). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101528>

Науковий керівник – Хаджинов І. В.,
доктор економічних наук, професор,
ректор Донецького національного університету
імені Василя Стуса